

SZOCIÁLPSZICHOLÓGIA II. (2010/2011, 2.félév)

Leírás:

A félév folytatja az előző félév szociálpszichológiai alapismereteinek a közvetítését, ezúttal az interakciókra koncentrálva.

A tematika vastag betűvel szedett tételei kötelező irodalmak, a többi irodalom kiegészítésül szolgálhat a tanulmányokhoz.

A félév teljesítése szóbeli vizsgán történik, melyhez a vizsgatételeket a tematika után találhatjuk meg. A szóbeli vizsga előtt a hallgatók egy egyszerű feleletválasztós tesztet írnak meg, melyet minimum 60 %-osra teljesíteni kell ahhoz, hogy valaki szóban felelhessen. A 60 % alatti teljesítmény elégtelen.

A teszthez a félév során pluszpontok gyűjtésére nyílik mód, ugyanis a tanult anyagot három részre bontva ellenőrző dolgozatok írására van lehetőség

Tematika:

1. Tömegelektan

Carl F. Graumann (1995). Bevezetés a szociálpszichológia történetébe, pp. 21-38. In: Hewstone, M., Stroebe, W., Codol, J. -P. és Stephenson, G.M. (szerk.), *Szociálpszichológia*. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest.

Festinger, L., Pepitone A., és Newcomb, T.M. (1973). Egyéniségvesztés a csoportban. In: Hunyady Gy. (szerk.), *Szociálpszichológia*. Gondolat Kiadó, Budapest.

Pataki, F. (1999). A tömegek évszázada. In: *A tömegek lélektana*. pp. 169-195. Osiris, Budapest.

Freud, S. (1995). Tömegpszichológia és énanalízis. In: Erős F. (szerk.): Tömegpszichológia.

2. -3. Személyek között vonzalom.

Smith, E.R. és Mackie, D.M. (2001). Szeretet és szerelem. In: *Szociálpszichológia* Osiris Kiadó, Budapest.

Newcomb, T.M. (1973). A személyek közötti vonzalom megjósolása. In: Hunyady Gy. (szerk.), *Szociálpszichológia*. Gondolat Kiadó, Budapest.

Byrne, D. (1981). A személyközi vonzalom és attitűdbeli hasonlóság. In: Csepeli Gy. (szerk.), *A kísérleti társadalomlélektan főárama*. Gondolat Kiadó, Budapest.

Aronson, E. és Linder, D. (1981). A megbecsülés fokozása és visszavonása hogyan befolyásolja a személyközi vonzalmat? In: Csepeli Gy. (szerk.), *A kísérleti társadalomlélektan főárama*. Gondolat Kiadó, Budapest.

3. Segítségnyújtás

Smith, E.R. és Mackie, D.M. (2001). Segítségnyújtás és bántalmazás. In. *Szociálpszichológia*. Osiris Kiadó, Budapest.

Bierhoff, H.W., Klein, R. (1995). A proszociális viselkedés. In: Hewstone, M., Stroebe, W., Codol, J. -P. és Stephenson, G.M. (szerk.), *Szociálpszichológia*. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 272-288.old.

4. Agresszió

Smith, E.R. és Mackie, D.M. (2001). Segítségnyújtás és bántalmazás. In. *Szociálpszichológia*. Osiris Kiadó, Budapest.

Feirabend, I.K., Feirabend, R.L., Nesvold, B.A: (1998). Társadalmi változás és politikai erőszak: nemzetközi minták. In: Történeti és politikai pszichológia, szerk. Hunyady Gy. 116-130.old. Budapest: Osiris.

Mummendey, A. (1995). Agresszív viselkedés. In: Hewstone, M., Stroebe, W., Codol, J. -P. és Stephenson, G.M. (szerk.), *Szociálpszichológia*. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest.

5. Az univerzális emberi normák

Smith, E.R. és Mackie, D.M. (2001). Normák és viselkedés. In: *Szociálpszichológia*. Osiris Kiadó, Budapest.

6. Konfliktus és kooperáció a társas kapcsolatokban

Smith, E.R. és Mackie, D.M. (2001). Interakció és kölcsönös függés. In: *Szociálpszichológia*. Osiris Kiadó, Budapest, 737-791.old.

Grzelak, J. (1995). Konfliktus és kooperáció. In: Hewstone, M., Stroebe, W., Codol, J. -P. és Stephenson, G.M. (szerk.), *Szociálpszichológia*. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest.

Deutsch, M. és Krauss, R.M. (1981). A fenyegetés hatása az interperszonális alkura. In: Csepeli Gy. (szerk.), *A kísérleti társadalomlélektan főárama*. Gondolat Kiadó, Budapest

7.- 8. Interaktív folyamatok, csoportdinamika, szociometria

Cartwright, Zander (1980). A csoportdinamika keletkezése. In: Pataki F (szerk.). *Csoportlélektan*, 33-63.old.

Deutsch, M. (1980). A csoport kialakulása. In: Pataki F (szerk.). *Csoportlélektan*, 103-128.old.

White, R.; Lippttt, R. (1969). A vezető viselkedése és a tagság reakciója háromféle társadalmi klímában. In: Pataki F (szerk.). *Csoportlélektan*.

Mérei F. (1996). *Közösségek rejtett hálózata*, pp. 5-138. Osiris Kiadó, Budapest.

9. Konformizmus

Smith, E.R. és Mackie, D.M. (2001). Csoport, norma és konformitás. In: *Szociálpszichológia*. Osiris Kiadó, Budapest.

Avermaet, E. (1995). Társas befolyás kiscsoportban. In: Hewstone, M., Stroebe, W., Codol, J. -P. és Stephenson, G.M. (szerk.), *Szociálpszichológia*. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest.

Doise, W. és Moscovici, S. (1980). A csoportdöntés. In: Pataki Ferenc (szerk.), *Csoportlélektan*. Gondolat Kiadó, Budapest.

Asch, S.E. (1980). A csoportnyomás hatása az ítéletek módosulására és eltorzulására. In: Pataki Ferenc (szerk.), *Csoportlélektan*. Gondolat Kiadó, Budapest.

Nemeth, Ch., Swedlung, M. és Kanki, B. (1980). A kisebbségi válaszok mintái és befolyásuk a többségre. In: Pataki Ferenc (szerk.), *Csoportlélektan*. Gondolat Kiadó, Budapest.

10. A csoporton belüli kommunikáció és a csoportteljesítmény

Smith, E.R. és Mackie, D.M. (2001). Interakció és kölcsönös függés. In: *Szociálpszichológia*. Osiris Kiadó, Budapest, 737-791.old.

Wiemann, J.M. és Giles, H. (1995). Az interperszonális kommunikáció. In: Hewstone, M., Stroebe, W., Codol, J. -P. és Stephenson, G.M. (szerk.), *Szociálpszichológia*. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest.

Wilke, H. és Knippenberg, A. (1995). A csoportteljesítmény. In: Hewstone, M., Stroebe, W., Codol, J. -P. és Stephenson, G.M. (szerk.), *Szociálpszichológia*. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest.

Leavitt (1969). Kommunikációs sémák hatása a csoportteljesítményre. In: Pataki F. (szerk.), *Csoportlélektan*. Gondolat Kiadó, Budapest.

Bavelas (1969). Kommunikációs sémák feladatokat teljesítő csoportokban. In: Pataki F. (szerk.), *Csoportlélektan*. Gondolat Kiadó, Budapest.

- Moscovici, S. és Paicheler, G. (1980). A munka, az egyén, és a csoport. In: Pataki F. (szerk.), *Csoportlélektan*. Gondolat Kiadó, Budapest.
- Deutsch, M. (1981). Az együttműködés és a versengés hatása a csoportfolyamatokra. In: Csepeli Gy. (szerk.), *A kísérleti társadalomlélektan főárama*. Gondolat Kiadó, Budapest.

11. Vezetés és hatalom

- Smith, E.R. és Mackie, D.M. (2001). Interakció és kölcsönös függés. In: *Szociálpszichológia*. Osiris Kiadó, Budapest.**
- White, R. és Lippitt, R. (1969). A vezető viselkedése és a tagság reakciója háromféle "társadalmi klímában" . In: Pataki F. (szerk.), *Csoportlélektan*. Gondolat Kiadó, Budapest.**
- Fiedler, F.E. (1980). A hatékony vezetés személyiségtényezői és helyzeti meghatározói. In: Pataki F. (szerk.), *Csoportlélektan*. Gondolat Kiadó, Budapest.
- Geis (1994). A machiavellizmus. In: *Személyiséglélektani szöveggyűjtemény IV/I*, pp. 475-528. Tankönyvkiadó, Budapest.
- Winter, S. (1994). Hatalomvágy. In: *Személyiséglélektani szöveggyűjtemény IV/I*, pp. 529-591. Tankönyvkiadó, Budapest.

12. Társas identitás

- Smith, E.R. és Mackie, D.M. (2001). Társas identitás. In: *Szociálpszichológia* Osiris Kiadó, Budapest. 321-377.old.**
- Lemyre, L., Smith, P.M. (1999). Csoportközi diszkrimináció és önértékelés minimális csoportparadigmában. In: A csoportok percepciója. Pszichológiai Tanulmányok XVII. Szerk.: Hunyady, Gy., Hamilton, Lan Anh. Akadémiai Kiadó, 431-446.old.
- Oakes, P.J., Haslam, S.A., Turner, J.C. (1999). Megismerés és csoport: társas identitás és önkategorizáció. Pszichológiai Tanulmányok XVII. Szerk.: Hunyady, Gy., Hamilton, Lan Anh. Akadémiai Kiadó, 446-470.old.
- Brewer, M.B., Weber, J.G. (1999). A személyközi, illetve csoportközi társas összehasonlítás önértékelésre gyakorolt hatásai. Pszichológiai Tanulmányok XVII. Szerk.: Hunyady, Gy., Hamilton, Lan Anh. Akadémiai Kiadó, 470-487.old.

13. Csoportközi viszonyok, előítélet

- Smith, E.R. és Mackie, D.M. (2001). Konfliktus és konfliktusmegoldás. In: *Szociálpszichológia*. Osiris Kiadó, Budapest**
- Sherif, M. és Sherif, C.W. (1980). Csoporton belüli és csoportközi viszonyok: Kísérleti kutatás. In: Csepeli György (szerk), *Előítéletek és csoportközi viszonyok. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest.***
- Tajfel, H. (1980). Az előítélet gyökerei: néhány megismeréssel kapcsolatos tényező. In: Csepeli György (szerk), *Előítéletek és csoportközi viszonyok. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest*
- Piaget, J. és Weil, A-M. (1980). A haza és más országokhoz fűződő viszony fogalmának kialakulása gyerekekben. In: Csepeli György (szerk), *Előítéletek és csoportközi viszonyok. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest.*
- Turner, J.C. (1980). A társadalmi összehasonlítás és a társadalmi azonosságtudat: A csoportközi viselkedés távlatai. Pataki Ferenc (szerk.), *Csoportlélektan*. Gondolat Kiadó, Budapest.

Vizsgatételek:

1. A társas identitás.
2. Tömeglélektan és csoportdinamika.
3. A vonzalom: szeretet és szerelem.
4. A szociometria: Moreno elmélete és ennek kritikája. A Mérei-féle többszemponos szociometria alapjai. A szociometriával rokon eljárások.
5. Befolyás és ítélethozatal kiscsoportokban: a többségi és a kisebbségi hatások.
6. Az univerzális emberi normák (viszonosság, az ígéretet betartása és az engedelmség) és szerepük. A deindividuiáció. Lázadás és ellenállás.
7. Segítségnyújtás és ennek meghatározó tényezői.
8. Az agresszió.
9. A csoport fejlődése és a csoportteljesítményt befolyásoló tényezők.
10. Vezetés és kommunikáció a csoportban.
11. Az együttműködés és a versengés kölcsönösen függő kapcsolatokban. A kölcsönös függés típusai. A fogoly-dilemma helyzet. Az együttműködést befolyásoló hatások fogoly-dilemma szerkezetű függésben.
12. Társas dilemmák, társadalmi csapdák. Típusok, megoldási lehetőségek, a megoldást befolyásoló tényezők.
13. Csoportközi konfliktusok és ezek feloldása.